

STUDIU ASUPRA APLICĂRII PRIN ANALOGIE A DISPOZIȚIILOR ART. 2639 C. CIV. ȘI CONDIȚIILOR DE FORMĂ ALE PROMISIUNII DE CĂSĂTORIE (LOGODNEI)

Prof. univ. dr. Nadia-Cerasela Aniței
Facultatea de Științe Juridice, Sociale și Politice,
Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați

Abstract

Given that the article entitled „What is the law applicable to the formal conditions of the promise of marriage (engagement) considering that the provisions of the Romanian Civil Code do not provide any regulation in this regard? Form of the promise of marriage (engagement), considering that the provisions of the Romanian Civil Code do not provide us with any regulation in this regard?”¹ I argued that we would apply by analogy the provisions of art. 2639 C. Civ. We propose that in this article we analyze the formal conditions of the conclusion of the promise of marriage when applied:

- 1. the national law of each of the future spouses at the end of the promise;*
- 2. the law of the place where it was drawn up;*
- 3. the law of citizenship or the law of the habitual residence of the person who consented;*
- 4. the law applicable under the private international law of the authority examining the validity of the legal act.*

Keywords: *primary qualification; engagement concept; substantive conditions required for concluding promise of marriage, the law applicable substantive conditions required for concluding promise of marriage.*

1. Sediul juridic al dispozițiilor referitoare la legea aplicabilă promisiunii de căsătorie

Art. 2585 C. civ. este dedicat legii aplicabile promisiunii de căsătorie.

Alin. 1 prevede: „Condițiile de fond cerute pentru încheierea promisiunii de căsătorie sunt determinate de legea națională a fiecăruia dintre viitorii soți la data încheierii promisiunii”.

---

¹ http://conferinta.info/wp-content/uploads/2017/03/Program_LUMEN_RSACVP2017_Conference_associated-events.pdf,

[LUMEN_RSACVP_2017_INTERNATIONAL_CONFERENCE HTTP://CONFERINTA.INFO/PROGRAM-RSACVP2017/.](http://LUMEN_RSACVP_2017_INTERNATIONAL_CONFERENCE_HTTP://CONFERINTA.INFO/PROGRAM-RSACVP2017/)

Alin. 2 dispune: „Efectele promisiunii de căsătorie, precum și consecințele încălcării ei sunt guvernate de una dintre următoarele legi, în ordine:

legea reședinței obișnuite comune a viitorilor soți la data promisiunii de căsătorie;

legea națională comună a viitorilor soți, când aceștia nu au reședința obișnuită în același stat;

legea română, în lipsa legii naționale comune”.

2. Precizări prealabile

Se observă că dispozițiile art. 2585 C. civ. nu reglementează legea aplicabilă condițiilor de formă ale promisiunii de căsătorie (logodnei).

Având în vedere că promisiunea de căsătorie se poate încheia fie în străinătate de către doi cetățeni români, fie teritoriul României de către un cetățean român și altul străin, fie teritoriul României de către doi cetățeni străini, fie teritoriul României de către cetățeni apatrizi observăm că instituției promisiunii de căsătorie (logodnei) întrebarea firească este ce lege vom aplica **condițiilor de formă ale promisiunii de căsătorie (logodna)?**

Ținând cont de prevederile art. 2558 alin. 1 C. civ. **vom efectua calificarea primară** după *legea română ca lege a forului* pentru orice autoritate publică română a noțiunii de promisiune de căsătorie (logodnei).

Instituția promisiunii de căsătorie (logodnei) este reglementată în Codul civil în art. 266-270 din Capitolul I intitulat „Logodna” din Titlul II intitulat „Căsătoria”, din Cartea a II-a denumită „Familia”.

În privința *condițiilor de formă*, art. 266 alin. 3 NCC prevede că „Încheierea logodnei nu este supusă niciunei formalități și poate fi dovedită cu orice mijloc de probă”.

În lipsa unor reglementări legale, considerăm că normele sociale recomandă ca posibile formalități pentru încheierea logodnei obiceiurile practicate în vechiului drept românesc, și anume: logodna să se încheie prin promisiunea de căsătorie în fața martorilor, urmată, cel mai frecvent, de schimbul de inele, de schimbul de daruri de logodnă, de o ceremonie religioasă și de un ospăț. Ceremonia religioasă dădea legăturii dintre cei doi tineri valoarea unei cununii pe jumătate săvârșite. Aceste formalități au marele avantaj că asigură probe suficiente ale actului de logodnă.

Studiind natura juridică a logodnei achiesăm la opinia susținută de literatura de specialitate „logodna este atât un act juridic, deși particularitățile sale nu se conciliază în unele privințe cu teoria clasică a actului juridic civil, în special pentru că încheierea logodnei nu naște efecte juridice, încheierea căsătoriei nefiind obligatorie pentru niciunul dintre parteneri”² dar „logodna este și act juridic de dreptul familiei, dar și un act juridic sui generis”³.

---

² Pentru o analiză aprofundată a naturii juridice a logodnei și a argumentelor care o exclud din rândul faptelor juridice, a se vedea E. Florian, *Considerații asupra logodnei reglementată de noul Cod civil român*, în *Curierul Juridic* nr. 11/2009, p. 630 și 632-633.

³ D. Lupașcu. C. M. Crăciunescu. *Dreptul familiei*, ed. II-a emendată și actualizată, Ed. Universul Juridic, București, 2012, pp. 41-45.

3. Aplicarea prin analogie a dispozițiilor art. 2639 C. civ. și condițiilor de formă ale promisiunii de căsătorie (logodnei)

În articolul intitulat „Care este legea aplicabilă condițiilor de formă ale promisiunii de căsătorie (logodnei) având în vedere că dispozițiile Codului civil român nu ne oferă nicio reglementare în acest sens?”⁴ vom aplica prin analogie dispozițiile art. 2639 C. civ. cu denumirea marginală „Legea aplicabilă condițiilor de formă” care dispune: „Condițiile de formă ale unui act juridic sunt stabilite de legea care îi cârmuiește fondul. (alin. 1) Actul se consideră totuși valabil din punctul de vedere al formei, dacă îndeplinește condițiile prevăzute de una dintre legile următoare: a) legea locului unde a fost întocmit; b) legea cetățeniei sau legea reședinței obișnuite a persoanei care l-a consimțit; c) legea aplicabilă potrivit dreptului internațional privat al autorității care examinează validitatea actului juridic. (alin. 2) În cazul în care legea aplicabilă condițiilor de fond ale actului juridic impune, sub sancțiunea nulității, o anumită formă solemnă, nicio altă lege dintre cele menționate la alin. (2) nu poate să înlăture această cerință, indiferent de locul întocmirii actului.” (alin. 3)

În concluzie, din coroborarea dispozițiilor alin. (1) cu dispozițiile alin. (2) și alin. (3) ale art. 2639 C. civ. rezultă că în privința **condițiilor de formă ale încheierii promisiunii de căsătorie se aplică:**

legea națională a fiecăruia dintre viitorii soți la data încheierii promisiunii;

– totuși cu excepția **situației în care** sub sancțiunea nulității, se cere o anumită formă solemnă pentru încheierea logodnei, **pot fi aplicabile fără a se stabili o ordine una din următoarele legi:**

2. legea locului unde a fost întocmit;

3. legea cetățeniei sau legea reședinței obișnuite a persoanei care l-a consimțit;

4. legea aplicabilă potrivit dreptului internațional privat al autorității care examinează validitatea actului juridic.

1. Legea națională a fiecăruia dintre viitorii soți ca lege aplicabilă condițiilor de formă la data încheierii promisiunii de căsătorie

Legea națională a fiecăruia dintre viitorii soți ca lege aplicabilă condițiilor de formă la data încheierii promisiunii de căsătorie presupune următoarele situații:

În cazul în care viitorii logodnici sunt cetățeni români cu reședința obișnuită în străinătate li se aplică promisiunii de căsătorie (logodnei) condițiile de formă stabilite de legea română;

În cazul în care un viitor logodnic este cetățean român și celălalt viitor logodnic cetățean străin (spre exemplu cetățean francez) cu reședința obișnuită în România li se aplică în privința condițiilor de formă ale promisiunii de căsătorie următoarele legi: pentru logodnicul cetățean român se aplică legea română, iar pentru

⁴ http://conferinta.info/wp-content/uploads/2017/03/Program_LUMEN_RSACVP2017_Conference_associated-events.pdf,

[LUMEN_RSACVP_2017_INTERNATIONAL_CONFERENCE HTTP://CONFERINTA.INFO/PROGRAM-RSACVP2017/](http://LUMEN_RSACVP_2017_INTERNATIONAL_CONFERENCE_HTTP://CONFERINTA.INFO/PROGRAM-RSACVP2017/)

logodnicul cetățeanul străin (spre exemplu cetățean francez), se aplică legea lui națională (în cazul nostru legea franceză);

Ambilor logodnici, cetățeni străini cu aceeași cetățenie (spre exemplu, de cetățenie spaniolă) care au cu reședința obișnuită în România și vor să încheie promisiunea de căsătorie (logodna) pe teritoriul României le vom aplica în privința condițiilor de formă legea lor națională (în cazul nostru, legea spaniolă);

Dacă ambii logodnici au cetățenii diferite străine (unul cetățenie spaniolă și celălalt cu cetățenie franceză) și cu reședință în România și vor să încheie promisiunea de căsătorie (logodna) în România le vom aplica în privința condițiilor de formă legea lor națională (în cazul nostru, legea spaniolă pentru cetățeanul spaniol și legea franceză pentru cetățeanul francez).

Potrivit alin. (3) al art. 2568 C. civ. care dispune: „În cazul persoanei care nu are nicio cetățenie, trimiterea la legea națională este înțeleasă ca fiind făcută la legea statului unde are reședința obișnuită”. Deci, în cazul logodnicilor care nu au nicio cetățenie, dar au reședința obișnuită în România și vor să încheie promisiunea de căsătorie (logodna) în România, li se va aplica în privința condițiilor de formă ale promisiunii de căsătorie legea română ca lege a statului unde are reședința obișnuită.

În cazul logodnicilor care nu au nicio cetățenie, dar au reședința obișnuită într-un alt stat (spre exemplu Italia) și vor să încheie promisiunea de căsătorie (logodna) în România, li se va aplica în privința condițiilor de formă legea străină (în cazul nostru legea italiană) ca lege a statului unde are reședința obișnuită.

Legea locului unde a fost întocmit actul promisiunii de căsătorie ca lege aplicabilă condițiilor de formă la data încheierii promisiunii de căsătorie (cu excepția situației în care sub sancțiunea nulității, se cere o anumită formă solemnă pentru încheierea logodnei)

Legea locului unde a fost întocmit actul promisiunii de căsătorie ca lege aplicabilă condițiilor de formă la data încheierii promisiunii de căsătorie presupune următoarele situații:

În cazul în care un viitor logodnic este cetățean român și celălalt viitor logodnic cetățean străin (spre exemplu, cetățean italian cu reședința obișnuită în România) li se aplică în privința condițiilor de formă ale promisiunii de căsătorie următoarele legi: legea română, dacă logodna a fost săvârșită în România, **cu excepția situației în care, sub sancțiunea nulității, se cere o anumită formă solemnă pentru încheierea logodnei**; legea străină (în cazul nostru, legea italiană), dacă logodna a fost săvârșită în Italia, **cu excepția situației în care, sub sancțiunea nulității, se cere o anumită formă solemnă pentru încheierea logodnei**; orice lege altă lege străină, dacă logodna a fost săvârșită pe teritoriul aceluși stat (spre exemplu, legea elvețiană dacă logodna a fost încheiată în Elveția), **cu excepția situației în care, sub sancțiunea nulității, se cere o anumită formă solemnă pentru încheierea logodnei**;

În cazul în care viitorii logodnici sunt cetățeni români cu reședința obișnuită în străinătate li se aplică promisiunii de căsătorie (logodnei) condițiile de formă stabilite fie de legea străină unde își au reședința (spre exemplu, legea italiană, dacă au reședința în Italia), fie de orice altă lege străină dacă se vor logodi într-o altă țară unde nu își au reședința, *cu excepția situației în care, sub sancțiunea nulității, se cere o anumită formă solemnă pentru încheierea logodnei*;

În cazul în care un viitorii logodnici sunt cetățeni străini cu aceeași cetățenie sau cetățenii diferite (spre exemplu, cetățeni elvețieni sau unul cetățean elvețian și celălalt italian) cu reședința obișnuită în România li se aplică în privința condițiilor de formă ale promisiunii de căsătorie (*cu excepția situației în care, sub sancțiunea nulității, se cere o anumită formă solemnă pentru încheierea logodnei*) următoarele legi: legea română, dacă s-au logodit în România; legea străină, dacă s-au logodit în străinătate;

în cazul logodnicilor care nu au nicio cetățenie, dar au reședința obișnuită în România și vor să încheie promisiunea de căsătorie (logodna) în străinătate, li se va aplica în condițiilor de formă ale promisiunii de căsătorie legea străină dacă au încheiat acolo logodna *cu excepția situației în care, sub sancțiunea nulității, se cere o anumită formă solemnă pentru încheierea logodnei*.

Legea cetățeniei sau legea reședinței obișnuite a persoanei care l-a consimțit ca lege aplicabilă condițiilor de formă la data încheierii promisiunii de căsătorie (cu excepția situației în care, sub sancțiunea nulității, se cere o anumită formă solemnă pentru încheierea logodnei)

Legea cetățeniei sau legea reședinței obișnuite a persoanei care l-a consimțit ca lege aplicabilă condițiilor de formă la data încheierii promisiunii de căsătorie presupune următoarele situații:

În cazul în care un viitor logodnic este cetățean român și celălalt viitor logodnic cetățean străin (spre exemplu, cetățean italian) li se aplică în privința condițiilor de formă ale promisiunii de căsătorie li se aplică fie legea cetățeniei unuia dintre ei (în exemplul nostru, legea română sau legea italiană) în funcție de logodnicul care a consimțit logodna *cu excepția situației în care, sub sancțiunea nulității, se cere o anumită formă solemnă pentru încheierea logodnei*;

În cazul în care un viitor logodnic este cetățean român și celălalt viitor logodnic cetățean străin (italian), dar unul are reședința pe teritoriul unui alt stat (românul are reședința în Elveția), legea statului unde își are reședința acel logodnic care a consimțit (deci, în cazul nostru, dacă cetățeanul român este cel care consimte se va putea aplica legea elvețiană) *cu excepția situației în care, sub sancțiunea nulității, se cere o anumită formă solemnă pentru încheierea logodnei*;

În cazul în care viitorii logodnici sunt cetățeni români cu reședința obișnuită în străinătate li se aplică promisiunii de căsătorie (logodnei) condițiile de formă stabilite fie de legea cetățeniei (legea română), fie de legea reședinței *cu excepția*

situației în care, sub sancțiunea nulității, se cere o anumită formă solemnă pentru încheierea logodnei.

Legea aplicabilă potrivit dreptului internațional privat al autorității care examinează validitatea actului juridic ca lege aplicabilă condițiilor de formă la data încheierii promisiunii de căsătorie (cu excepția situației în care sub sancțiunea nulității, se cere o anumită formă solemnă pentru încheierea logodnei)

Legea aplicabilă potrivit dreptului internațional privat al autorității care examinează validitatea actului juridic ca lege aplicabilă condițiilor de formă la data încheierii promisiunii de căsătorie (cu excepția situației în care sub sancțiunea nulității, se cere o anumită formă solemnă pentru încheierea logodnei) presupune următoarele situații:

în situația în care validitatea actului de logodna este examinat de autoritatea română lege aplicabilă condițiilor de formă la data încheierii promisiunii de căsătorie este legea română *cu excepția situației în care, sub sancțiunea nulității, se cere o anumită formă solemnă pentru încheierea logodnei;*

în situația în care validitatea actului de logodna este examinat de autoritatea străină legea aplicabilă condițiilor de formă la data încheierii promisiunii de căsătorie este legea străină sub care s-a examinat actul *cu excepția situației în care, sub sancțiunea nulității, se cere o anumită formă solemnă pentru încheierea logodnei.*

Concluzii

Având în vedere că promisiunea de căsătorie se poate încheia fie în străinătate de către doi cetățeni români, fie teritoriul României de către un cetățean român și altul străin, fie teritoriul României de către doi cetățeni străini, fie teritoriul României de către cetățeni apatrizi, considerăm că aplicarea prin analogie dispozițiile art. 2639 C. civ. cu denumirea marginală „*Legea aplicabilă condițiilor de formă*” (ale actului juridic) constituie o soluție pentru reglementarea condițiilor de formă ale promisiunii de căsătorie (logodnei) în dreptul internațional privat întrucât autoritățile române, conform *teoriei efectelor atenuante ale odinei publice*, trebuie să recunoască acele legături interumane, care au dobândit, în străinătate, statutul de promisiune de căsătorie (logodnă), chiar dacă nu există în Codul nostru civil dispoziții referitoare la legea aplicabilă condițiilor de formă ale promisiunii de căsătorie (logodnei).

Propunem de *lege ferenda* introducerea unui nou alineat în dispozițiile art. 2585 C. civ. care să reglementeze și condițiile de formă ale promisiunii de căsătorie (logodnei).